τὰς πράξεις καὶ τὰς καθολικὰς ἐπιστολὰς σειρᾷ ἀναφέρεται [α], αὐτὸς τυγχάνει καὶ ὁ τῶν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ ὑπομνημάτων συγγραφεύς.

ὁ ΘΕΟΔΩΡΙΤΟΣ Σύρος μὲν ἦν τὸ γένος, πατρὶς δ' αὐτῷ ἡ Ἀντιόχεια, καὶ τοκεῖς εὐσεβεῖς καὶ πλούτῳ περιουσίᾳ κομῶντες. ὑπὸ στειρευούσης δὲ τεχθεὶς μητρὸς [β], ὑπ' αὐτῆς τὴν κλῆσιν ἔλαχε, πρὸ συλλήψεως τῷ Θεῷ αὐτὸν ἐπαγγειλαμένης, καὶ δῶρον αὐτῷ προσενεγκούσης [γ]. ὀκταέτη γὰρ ὄντα τῇ τοῦ Εὐπρεπίου μονῇ, οὐ πόῤῥω τῆς Ἀντιοχείας διϊσταμένῃ εἰσήνεγκεν· ἐν ᾗ ἄχρις οὗ εἰς τὸν ἐπισκοπικὸν προεβιβάσθη θρόνον διέμεινε. καὶ τῶν μὲν θείων Γραφῶν ὑπὸ Θεοδώρου Μοψουεστίας, τῆς δὲ ῥητορικῆς ὑπὸ τοῦ Χρυσοῤῥήμονος ἐκπαιδευθεὶς τὰ μαθήματα, ἀναγνώστης μὲν ὑπὸ Πορφυρίου, διάκονος δὲ καὶ πρεσβύτερος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, ἐπίσκοπος δὲ Κύρου (Συρίας φρουρίου τοῦ ἐν τῇ Ἐφρατησίᾳ) ἐν ἔτει 423. [δ] ὑπὸ Θεοδότου, τῶν τῆς Ἀντιοχείας χειροτονεῖται ἐπισκόπων. καὶ πολλοῖς μὲν ἀγῶσι δέκα Μαρκιωνιστῶν χιλιάδας, Εὐνομιανούς τε πολλούς, καὶ Ἀρειανούς, καὶ Μακεδονιανοὺς καὶ Ἀπολιναριστὰς τῆς κακοδόξου πλάνης ἀπαλλάττει, πολλῷ δὲ τῷ ζήλῳ ἐφ' ὅλην τὴν τῶν Κυρεστῶν χώραν τῆς ὀρθοδοξίας ἀνακηρύττει τὰ δόγματα [ε]. ἀλλὰ γὰρ ὁ τοιοῦτος τὴν ἀρετὴν καὶ εὐσέβειαν, ἔπαθέ τι ὕστερον, ἔτουν κατὰ τὸ 431. ἔτος, ἀνθρώπινον, τὰ δώδεκα τῶν ἀναθεματισμῶν κεφάλαια, Ἰωάννου προτροπῇ τοῦ Ἀντιοχείας, κατὰ τοῦ θειοτάτου συντάξας Κυρίλλου. ὅθεν κἂν τοῖς Νεστορίου παραφροσύναις οὐδέποτε ὑπῆρξεν ὁμόφρων, σύμφρων εἶναι ἐκείνῳ ἱκανὴν τὴν ὑποψίαν παρέχετο. ἐν ἔτει μὲν οὖν 445. ὑπὸ τοῦ ἐν Ἐφέσῳ παρὰ τοῦ δυσσεβοῦς Διοσκόρου συναχθέντος λῃστρικοῦ συνεδρίου, προφάσει μὲν ὡς τὰ Νεστορίου φρονῶν, ἀληθείᾳ δὲ ὡς τῆς τοῦ Εὐτυχοῦς αἱρέσεως ἀντίπαλος, ἀπὸν κατακριθεὶς ἐξωθεῖται τοῦ θρόνου [ς]. ἐν ἔτει δὲ 451. ἡ ἐν Χαλκηδόνι ἁγία οἰκουμενικὴ σύνοδος τοῖς ὀρθοδόξοις συγκαταλέξασα, ἣν ἐκληρώσατο Ἐκκλησίαν ἀπέδωκεν αὐτῷ καὶ τὸ ποίμνιον [η]. ὁ δὲ Ὑπάτιον διάδοχον προεστησάμενος, εἰς ἣν ἀπ' ἀρχῆς ἡσυχαστικὴν εἵλετο διαγωγὴν ὑπεχώρησε [θ]. καὶ ἔτη περὶ πε τὰ δέκα μετὰ τὴν τῆς Συνόδου διαβιοὺς λύσιν [ι], τὸν θνητὸν ἀπέλιπε βίον [*].

Τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ καλὴ μὲν ἦν ὁ Σιρμόνδιος κατὰ τὸ 1642. ἔτος πεποίηκεν ἔκδοσις, τόμους συνταξάμενος τέσσαρας, οἷς καὶ ὁ πέμπτος ἐν ἔτει 1684. προσετέθη· κρείττων δὲ ἡ ἐν Χάλῃ τῇ Μαγδεβούργ. νῦν ἐκτυπουμένη, διά τε τὰ οἷς παρετέθη ἀντίγραφα, καὶ τὴν λοιπὴν περὶ αὐτὴν ἐπιμέλειαν.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ὁ Μοψουεστίας, ὁ καὶ Θεόδωρος Ἀντιοχεὺς καλούμενος [κ], τῆς μὲν θύραθεν παιδεύσεως καθηγητὴν ἔσχε τὸν Λιβάνιον, τοῦ δὲ μοναδικοῦ πολιτεύματος Διόδωρόν τε καὶ Καρτέριον· ὧν τὸν βίον μιμεῖσθαι προθύμως ἐσπούδαζεν, ὑπὸ τοῦ Χρυσοστόμου συνήθους αὐτῷ ἐκ τῆς Λιβανίου γενομένου διατριβῆς ὑπαλειφόμενος. ἀλλὰ τῆς προθυμίας ἐκπεσὼν, ἐπὶ τὴν προτέραν ἐφείλκετο διαγωγὴν, καὶ ταῖς τοῦ γάμου περιεσύρετο ἀχολίαις [λ], τῇ τῆς Ἑρμιόνης ὥρᾳ καταθελγόμενος [μ]. ἀλλ' αἱ τοῦ Χρυσοῤῥήμονος πρὸς αὐτὸν δύω ἐπιστολαὶ, ὧν ἡ ἐπιγραφὴ, εἰς Θεόδωρον ἐκπεσόντα, καθάπερ τινὲς δραστήριοι ἀντεφελκύσασαι μαγνῆτιδες, ἐπὶ τὴν φιλόσοφον ἐπανήγαγον ἄσκησιν [ν]. μετὰ δὲ ταῦτα πρεσβύτερος τῆς Ἀντιοχέων προχειρισθεὶς Ἐκκλησίας [ξ], εἶτα περὶ τὸ 394. ἔτος [ο] καὶ Μοψουεστίας τῆς κατὰ τὴν Κιλικίαν ἐπίσκοπος, καὶ ἐξ πρὸς τοῖς τριάκοντα ἔτεσι τὸ πνευματικὸν ἰθύνας πηδάλιον, καὶ κατὰ τῆς Ἀρείου καὶ Εὐνομίου φάλαγγος, ὁμοῦ ἀλλὰ καὶ τῶν λῃστρικῶν Ἀπολιναρίου καταγωνισάμενος λόγων [π], ἐν ἔτει 429. τὸ ζῆν ἐξεμέτρησε [ρ]. καὶ ἐν ὅσῳ μὲν περιῆν τῷ βίῳ, τῆς ἀληθείας τὸν λόγον ὀρθοτομεῖν ἐδόκει· οὐκ ὀλίγων δὲ μετὰ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ἐτῶν διελθόντων, κακόφρων ἐκ τῶν συγγραμμάτων ἐπεγνώσθη [σ]. σὺν αὐτῷ μὲν γὰρ καὶ ταῦτα κατὰ τὸ 553. ἔτος ἀναθέματι καθυπεβλήθη ὑπὸ τῆς ἁγίας οἰκουμενικῆς πέμπτης Συνόδου, καὶ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τῶν ἱερῶν ἐξαλειφθέντος διπτύχων [τ].

Τὰ αὐτοῦ Συγγράμματα.

Πεντεκαίδεκα βιβλία δεκαπέντε χιλιάδας στίχων περιέχοντα περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου κατὰ Ἀπολιναριστῶν καὶ Εὐνομιανῶν [υ]. Κώδιξ μυστικός [φ]. Λόγοι κ… ὑπὲρ Βασιλείου κατὰ Εὐνομίου [χ]. Βιβλιδάριον περὶ τῆς ἐν Περσίδι μαγικῆς, καὶ τίς ἡ τῆς εὐσεβείας διαφορὰ ἐν λόγοις τρισίν [ψ]. Ἑρμηνεία τῆς κτίσεως [ω]. Ἔλεγχος τῆς τοῦ Ἰὼβ βίβλου [2α]. Περὶ τοῦ ὡς δεῖ βαπτίζεσθαι [2β]. Ἑρμηνεία εἰς τὸ ἐν Νικαίᾳ σύμβολον [2γ]. Σύμβολον ἤτοι ἔκθεσις πίστεως [2δ]. Λόγοι δύω εἰς τὰ (τοῦ Χριστοῦ) θαύματα [2ε]. Τόμοι ε' κατὰ τῶν ἀλληγορικῶν [2ζ]. Βιβλίο… εἰς τὴν Γένεσιν ἐν τρισὶ τόμοις. Πέντε βιβλία τὸν Δαβὶ… ἑρμηνεύοντα [2η]. Δύω τόμοι τοὺς ιβ' ἀναπτύσσοντες Προφήτας [2θ]. Ὑπομνήματα εἰς τὸν Σαμουὴλ, τόμος εἷς· Ει… τὸν Ἰὼβ τόμοι δύω. Βιβλίον εἰς τὸν Ἐκκλησιαστήν. Ει… τὸν Ἡσ. Ἰεζ. Ἱερεμ. Δαν. εἰς ἕνα ἕκαστον τόμος εἷς ὑπομνημάτων. Ὑπομνήματα εἰς τὸν Ματθαῖον, τόμος εἷς [2ι]. Ει… τὸν Λουκᾶν καὶ Ἰωάννην δύω [2κ]. Εἰς τὰς πράξεις τῶ… Ἀποστόλων εἷς. Ἑρμηνεία εἰς τὴν πρὸς Ῥωμαίους. Ἀνάπτυξις εἰς τὰς δύω πρὸς Κορινθίους ἐπιστολὰς δυσὶ τόμοι… περιεχομένη. Εἰς τὴν πρὸς Γαλάτ. Ἐφεσ. Φιλιπ. κα… Κολασ. Εἰς τὴν πρὸς Τιτ. καὶ Φιλήμ. καὶ εἰς τὴν πρὸ… Ἑβρ. ἑρμηνεία ἐν πέντε τόμοις.

Οὐ πᾶσι τοῖς ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ τῷ Θεοδώρῳ ἐπιγε…γραμμένοις ὑπομνήμασι, καὶ τὸ, Μοψουεστίας, πρόσκειται… τοῦ Μοψουεστίας δὲ πάντα ἐοίκεν, ὅσον ἀπό τε τῆς φρά…σεως καὶ τοῦ τῆς ἑρμηνείας τρόπου εἰκάσαι ἔνεστιν.

ὁ ΘΕΟΦΙΛΟΣ ὁ μετὰ τὴν τελευτὴν Τιμοθέου [2λ] ἔτουν ἐν ἔτει 385. [2μ] ἐπὶ τὸν τῆς Ἀλεξανδρείας προβι…βασθεὶς θρόνον, οὐ μόνον τὴν πόλιν τῆς εἰδωλικῆς ἀπήλ…λαξε πλάνης, τὰ τῶν εἰδώλων τεμένη ἐκ βάθρων ἀνασπά…σας, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ἐξαπατώντων ἱερέων αὐτῶν ὑπέ…δειξε μηχανήματα [2ν]. καὶ τοῖς Ἀνθρωπομορφιανοῖς δ… πρῶτον μὲν θαρσαλέως ἀντέστη, πάσης σωματικῆς μορφῆ… ἐκλο…

(α) Ὑπὸ Φαβρικ. ἐν σελ. 790. τοῦ 7. τεύχ. (β) Ὁ μὲν Φαβρίκ. (ἐν τῇ 480. σελ. τοῦ 7. τεύχ.) κατὰ τὸ 393 ἔτος· ὁ δ… Γαρνίερ. (ἐν κεφ. 1. τῆς εἰς τὸν Θεοδώριτ. Ἱστορ.) κατὰ τὸ 386, ὡσαύτως καὶ ὁ Οὐδῖν. ἐν τῇ 1052. σελ. τοῦ 1. Τόμ. (δ) Αὐτ. ὁ Θεο…δώριτ. ἐν τῷ περὶ Φιλοθ. Ἱστορ. 13. κεφ. (γ) Ὁ Φαβρίκ. αὐτ. ὁ δὲ Γαρνίερ. ἐν ἔτει 420. (ε) Ὅρα τὸ 21. κεφ. τῆς Φιλοθ. Ἱστορ… καὶ τὰς ἐπιστολ. αὐτοῦ, ἤτοι τὴν 81, 113, 116, καὶ 145. (ζ) Ὁ Εὐάγρ. ἐν βιβλ. 1. κεφ. 10. (η) Ὅρα τὴν 1 καὶ 8. τῆ… αὐτ. Συνόδ. πρᾶξ. (θ) Ὁ Κάβ. ἐν Τόμ. 1. σελ. 406. (ι) Ὁ Λαβ. παρὰ Φαβρίκ. αὐτ. (*) Τὰ περὶ τοῦ Θεοδω…ρίτου καὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἅπαντα ὅρα ἐν τῇ βιογραφίᾳ τῇ ὑπὸ τοῦ σοφοῦ ἀνδρὸς καὶ ἡμῖν φιλτάτου κυροῦ Εὐγενίου ἱεροδιακόνου τοῦ Βουλγά…ρεως ἄριστά τε συγγραφείσῃ καὶ ἠκριβισμένῃ. (κ) Ὅρα τὸν τοῦ Φωτ. 4, 38. καὶ 177. κώδ. ἐν οἷς καὶ ἡ ἐνίων αὐτοῦ ποιημάτω… ἐπίκρισις. (λ) Ὁ Σωζόμ. ἐν βιβλ. 8. κεφ. 2. καὶ Νικηφ. ὁ Κάλλιστ. ἐν βιβλ. 13. κεφ. 2. (μ) Ὁ Χρυσόστ. ἐν τῇ 1… πρὸς Θεόδωρ. ἐκπεσόντ. ἐπιστ. (ν) Ὅ, τε Σωζόμ. καὶ ὁ Νικηφ. αὐτ. (ξ) Ὁ Γενναδ. ἐν κεφ. 12. περὶ τῶν ἐκκλησιαστ. συγγραφ… (ο) Ὁ Φαβρίκ. ἐν τεύχ. 9. σελ. 155. (π) Ὁ Θεοδώριτ. ἐν βιβλ. 5. κεφ. 40. τῆς Ἱστορ. (ρ) Ὁ Φαβρίκ. αὐτ. (σ) Ἄν…θρωπον ἕνα τὸν καθ' ἡμᾶς καὶ κοινὸν ἀποκαλῶν, καὶ ἐκ προκοπῆς λαβόντα τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, Θεὸν ὀνομάζεσθαι· καὶ ἐ… τοῦ ἐν Ἰορδάνῃ βαπτίσματος ἀξιωθῆναι τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος δωρεᾶς, ἐν πρώτοις εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος βαπτισθέντα… τὸν δὲ Θεὸν λόγον διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀρετὴν αὐτοῦ κατ' εὐδοκίαν ἐν αὐτῷ κατοικήσαντα μεταδοῦναι τῆς θεϊκῆς ἀξίας αὐτῷ καὶ προσκυνήσεως… ὕστερον μετὰ τὴν τελείωσιν. ταῦτα καὶ ἕτερα τοιαῦτα δυσφημήσας, δύω φύσεις ἰδιοπεριορίστους ἐδογμάτισεν ἐπὶ Χριστοῦ, σχέσει τινὶ καὶ μόνον ἀλλήλαι… ᾠκειωμένας. δευτέρα καὶ αὕτη βλασφημία τὸ μίαν φύσιν καὶ δύω φύσεις ἰδιοπεριορίστους ἐν Χριστῷ μὴ κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον ὁμολογεῖσθαι. Ταῦτ… περὶ τῶν αὐτοῦ αἱρέσ. ὁ Σαιδ. εἰς τὸ Θεόδωρ. Μοψουεστ. (τ) Ὅρα τὴν 5, καὶ 8. συνέλευσ. τῆς αὐτ. Συνόδ. (υ) Μνεία παρὰ Γενναδ… αὐτ. (φ) Παρὰ Φαβρικ. αὐτ. ἐν σελ. 158. (χ) Παρὰ Φωτ. ἐν κώδ. 4. (ψ) Παρὰ τῷ Αὐτ. ἐν κώδ. 81. (ω) Παρ… τῷ Αὐτ. ἐν κώδ. 38. (2α) Ἀποσπασμ. τούτου συνεκδίδ. τῇ 4. συνελεύσ. τῆς ε' οἰκουμεν. Συνόδ. ῥωμαϊστὶ μόνον. ὅπου καὶ ἕτερα ἀποσπασμ… ἔκ τε τῶν εἰς τοὺς τῆς Γραφ. τόπους, καὶ ἐξ ἄλλων αὐτοῦ λόγ. (2β) Κεῖται αὐτ. ἀπόσπασμ. (2γ) Αὐτ. ἀπόσπασμ. (2δ) Ὁ… μοίως. (2ε) Μνεία παρὰ Μαξίμ. ἐν Τόμ. 2. σελ. 91. (2ζ) Παρὰ Φαβρικ. αὐτ. τῶν δὲ ἑπομένων μνεία ἐν τῷ καταλ. τῶν χαλδαϊκ… βιβλ. τῷ ὑπὸ τοῦ Ἐβεδ Ἰησοῦ συνταγ. (2η) Πολλὰ τούτων ἀποσπασμάτ. ἐν τῇ εἰς τοὺς ψαλ. ἐκδοθ. σειρᾷ. (2θ) Σώζονται χειρόγρ… ἐν τῇ ἐν Βιέννῃ βιβλιοθ. ὡς μαρτυρεῖ ὁ Λαμβέκ. παρὰ Φαβρικ. αὐτ. ἐν σελ. 162. (2ι) Ἀποσπασμ. ἐν τῇ ἐκδοθ. εἰς τὸν Ματθ. σειρ… (2κ) Ὁμοίως ἐν ταῖς εἰς τὸν Λουκ. καὶ Ἰωάν. (2λ) Ὁ Θεοδώριτ. ἐν βιβλ. 5. κεφ. 22. τῆς Ἱστορ. (2μ) Ὁ Κάβ. ἐν Τόμ. 1. σελ. 279… (2ν) Ὁ Θεοδώριτ. αὐτ.